

pligid, tubbinad, ja wibbopüssid sõariis-
taks; arwast nähti püssi; kus tedda nähti,
seäl ta olli luffuta, ja lasti tedda põllewa
kõbja ehk taelaga lahti, kui hargi peäle
tedda ollid pännud ja sihtinud. Suri-
tükka ollid jo prukimas, agga ei õskand
egga mõistnud nendega suurt tehha; egga
olnud neil ei wallatud suretükki kulisid eg-
ga pombisid, waid tikkusid neid kiwist;
ehk täitsid ka kõhhe parrajaid munnakiw-
wa tükkide sisse, ja lastsid nendega. Weel
praego on Põltsama mõisas, mis enne-
muiste kindel lin olli, üks nisuggune su-
retükki kuyl nähha, mis kiwist ümmar-
guseks tiknutud, ja miska Wenne wäggi,
kui Põltsama kindlust olli wõtmas, surest-
tükki, temma peäle olki lastnud.

Laewu sel kõrral Wenne-maal weel
ommast kääst polnud; egga olnud siis ka ei
merrewägge egga sõalaewu. Kõik asjad
ollid laiali; rahwas olli torre; wallitus
karre ja walli; õigus waene, ja pimmedust
kõigis paigus, ni hästi würstide koddas-
des, kui tallopoegade urtsikutes. Mis
wannast wisiks wõetud, arwati kulamata
heaks, egga tõhtinud kegi sennest lahku-

da, kui wiis ehk kuigi rummal olleks olnud.
Nenda olli sel kõrral jo wannast ajast
Wenne-ma ja temma rahwa luggu; mis
ei wõinud egga piddand nenda jama, waid
kõik ueks ja parremaks sama.

Jo, kui ühhes maja ellamises kõik as-
jad tõisti seäta, ja neid hopis ue wisi ja
tõise kõrra peäle panna, jo siis innimesel
teggemist, arwamist, murretsemist ja tüllit-
semist kül saab ollema; mis sedda siis seäl
ei pea ollema, kui üht suurt walda ja õt-
sata riki, kõikipiddi, kõigis, ni hästi wähe-
hemis kui suremis asjus, tõise jone peäle
ajada, ja kõik ueste rajada; mis kõlbama-
ta ärrakäutada, ja parremat temma asse-
mele murretseda: isstarranis siis, kui in-
nimeste rummalus ja pimmedus wanna
kõlbamata wisi on armastamas, ja tedda
sellepärast kõwwaste kinnipiddamas, et se
wannast nenda on olnud, ning kõik uut
wisi ja seadust teadmatast melest põlgab;
sedda alwaks laidab, temmale wasto toe-
tab, ja temma pärrast nurriseb.

On siis isstiennehest mõista, et üks wäl-
litseja, kes sesugguse sure asja peäle hak-
kab, et üht määratamat riki, temma seadu-